Vuit relats per a vuit dones que van trencar barreres

Sandra Comas reuneix a 'Eixam' una col·lecció de contes que, des de la ficció, reivindiquen la figura d'artistes com Claudel, Piaf, Rodoreda o Plath El llibre es presentarà el 14 d'abril a Girona

"Ella era com nosaltres: necessitava tenir una producció estable, uns beneficis assegurats, un ordre i una disciplina", escriu Sandra Comas al conte dedicat a la poeta nord-americana Sylvia Plath i que dóna títol al llibre, Eixam (Voliana). És probablement el més obertament militant de la col·lecció de vuit narracions que li han inspirat les vides de vuit creadores contemporànies que, si alguna vegada van tastar l'èxit, va ser per patir-lo, o per ser castigades, o per ser oblidades. En aquest darrer conte, les dones formen una comunitat organitzada, un eixam d'abelles laborioses que han aconseguit deslliurar-se de l'element mascle, "aquests trabucaires obtusos i barroers", com diu la mateixa Sylvia Plath al poema que encapçala el conte, però no poden fer altra cosa que assistir atònites a l'allunyament i la caiguda de la més dotada de totes elles per l'amor traït d'un home.

Es tracta, òbviament, d'una ficció: la de construir per a Sylvia Plath un entorn on se sentís reconeguda i guarida, un lloc entre semblants que la salvés de la mort. No hi ha més propòsit que aquest, restituir-los la veu, acostar-les al present per comprendre-les millor, "sense cap voluntat didàctica ni cap pretensió biogràfica", explica Sandra Comas Anglada (Puigcerdà, 1977), llicenciada en comunicació audiovisual i màster en creació literària per la Universitat Pompeu Fabra.

Eixam el formen vuit dones, dues escriptores (Plath i Mercè Rodoreda), dues pintores (Zinaida Serebriakova i Jeanne Hébuterne), una actriu (Marlene Dietrich), una cantant (Edith Piaf), una fotògrafa (Dora Maar) i una escultora (Camille Claudel), totes excepcionals, però no pas més que centenars d'altres que "han trencat el sostre de vidre" i que també podrien haver format part de la tria, com remarca la sociòloga Marina Subirats en el pròleg.

Per a cada una d'elles, l'autora ha concebut un relat de ficció que, partint de referències biogràfiques conegudes (al final de cada conte hi ha una nota que permet conèixer-ne el context), aconsegueix convertir-les en "dones de carn i os". "Descobrireu que són les vostres germanes", assegura Marina Subirats, que de la lectura d'aquest Eixam de vides truncades extreu tres conclusions: que la veu íntima que ha imaginat Sandra Comas per a aquestes artistes podria ser la veu de qualsevol lectora d'avui mateix; que en les vides de les dones amb aspiracions creatives hi ha "una similitud del desastre", sigui pel suïcidi, la reclusió o l'exili, i finalment, que en totes elles s'hi reflecteix "el fracàs irremeiable de l'amor", aquest potent "opi femení" (Piaf va abandonar-se després de la mort de Marcel Cerdan, Hébuterne es va suïcidar incapaç d'assumir la pèrdua de Modigliani), de la mateixa manera que el poder i el diner serien els narcòtics masculins, apunta Subirats. Per a Sandra Comas, que havia publicat alguns dels seus relats en diverses antologies i s'estrena en solitari amb Eixam, es tracta també de restituir-los la individualitat negada durant tants anys en què només han existit com a amants o muses. És el cas de Claudel, eclipsada per Rodin, de Maar respecte de Picasso, o de Hébuterne en relació amb Modigliani.

El llibre és previst que sigui presentat el pròxim 14 d'abril al centre cívic del barri vell de Girona.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 29-03-2016 Pàgina 19

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/953002-vuit-relats-per-a-vuit-dones-que-van-trencar-barreres.html